

Rapportagemodel DPIA Rijksdienst

Versie	2.0
Contact	<i>Persoonsgegevens</i>
Datum	25 augustus 2022
Status	Lopend

Vaststelling verwerkingsverantwoordelijke: *Persoonsgegevens*

Naam: *Persoonsgegevens*

Betrokken bij opstellen:
beleidsmedewerker(s)

Persoonsgegevens

Persoonsgegevens

Persoonsgegevens

Persoonsgegevens

Advies functionaris gegevensbescherming: *Persoonsgegevens*

Naam: *Persoonsgegevens*

Inhoud

1	Voorstel—7
2	Persoonsgegevens—9
3	Gegevensverwerkingen—10
4	Verwerkingsdoeleinden—11
5	Betrokken partijen—12
6	Belangen bij de gegevensverwerkingen—14
7	Verwerkingslocaties—15
8	Technieken en methoden van de gegevensverwerkingen—16
9	Juridisch en beleidsmatig kader—17
10	Bewaartermijnen—19
11	Rechtsgrond—22
12	Bijzondere persoonsgegevens—23
13	Doelbinding—24
14	Noodzaak en evenredigheid—25
15	Rechten van betrokkenen—27
16	Risico's voor betrokkenen—29
17	Maatregelen—33

Inleiding

Onderwerp voor deze DPIA is een wetswijziging met als doel om een verklaring omtrent gedrag (VOG) verplicht te gaan stellen voor personen werkzaam in aanvullend particulier onderwijs. Het wijzigingsvoorstel is opgenomen in appendix I.

Er is besloten om een DPIA uit te voeren omdat de verwerking ziet op een wetswijziging voor het uitbreiden van beroepsgroepen waarvoor een VOG voor wettelijk verplicht zal worden gesteld. Dit betekent dat de beoogde wetswijziging als gevolg heeft dat van een nieuwe groep betrokkenen strafrechtelijke persoonsgegevens verwerkt zullen gaan worden, met uitsluiting van beoefening van bepaalde beroepen als mogelijk gevolg voor deze betrokkenen.¹

De scope van de DPIA is relatief beperkt, en ziet namelijk alleen op het uitbreiden van een doelgroep waarvoor een VOG verplicht zal worden gesteld en de controle die hier vervolgens op plaatsvindt. Het proces van VOG-aanvragen zelf is een reeds ingericht proces wat dus buiten de scope van deze DPIA valt.

Omdat dit een wetswijziging betreft 'in verband met verwerking', zal de Autoriteit Persoonsgegevens conform artikel 36 lid 4 AVG worden geraadpleegd.

¹ DPIA verplichting op grond van artikel 35 lid 3 sub b AVG, AP-lijst punt 2, 11, 15, WP29/EDPB-lijst 4, 5, 9

Managementsamenvatting

Voor de wetwijziging wordt zo veel als mogelijk aansluiting gezocht bij de VOG-procedure die reeds is ingericht, en daarmee ook maatschappelijk wenselijk wordt bevonden, voor personen werkzaam in het reguliere onderwijs. Aansluiting op deze werkwijze is door de verstrengeling van onderwijsvormen navolgbaar. Belangrijke risico-mitigerende maatregelen zijn vast onderdeel van het wetgevingstraject en de bestaande VOG-procedure.

De meest gewichtige risico's die ontstaan voor de rechten en vrijheden van betrokkenen, een mogelijke beperking van de vrije beroepskeuze voor een klein aantal betrokkenen, is juist het beoogde effect van de wetwijziging.

A. Beschrijving kenmerken gegevensverwerkingen

Beschrijf op gestructureerde wijze de voorgenomen gegevensverwerkingen, de verwerkingsdoeleinden en de belangen bij de gegevensverwerkingen.

1 Voorstel

Deze DPIA voorziet in een wetsvoorstel gericht op het uitbreiden van beroepsgroepen in het onderwijs waar een verklaring omtrent gedrag [VOG] voor verplicht wordt gesteld.

Bij enkele beroepen is, vanwege de risico's bij de uitvoering daarvan, vereist dat medewerkers een VOG overhandigen voordat zij met de werkzaamheden kunnen starten. Dit kan wettelijk zijn verplicht, maar ook volgen uit een eigen noodzaakbeoordeling van een werk- of opdrachtgever. Bij een VOG-aanvraag wordt het strafrechtelijk verleden van de aanvrager beoordeeld in relatie tot de risico's bij de uitvoering van het beroep. Een VOG wordt afgegeven wanneer naar oordeel van de Minister van Justitie en Veiligheid een eventueel strafrechtelijk verleden van een persoon geen belemmering vormt voor een behoorlijke uitoefening van de functie, taak, of bezigheid waarvoor de VOG is aangevraagd.

Voor de onderwijssector geldt dat iedereen die in het onderwijs werkt (in het primair, voortgezet, speciaal en middelbaar beroepsonderwijs), bij indiensttreding wettelijk verplicht is een actuele VOG (geen kopie en niet ouder dan zes maanden) te overleggen. Deze overlegging, en de controleplicht voor het bevoegd gezag van instellingen, is wettelijk geregeld in:

- Wet op het primair onderwijs: Artikel 3, 3a, 32, 34a en 45
- Wet op primair onderwijs BES: Artikel 3, 4, 34, 57 en 148
- Wet op de expertisecentra: Artikel 3, 3a, 32 en 34a
- Wet voortgezet onderwijs 2020: Artikel 7.3, 7.9, 7.37a
- Wet educatie en beroepsonderwijs: Artikel 4.2.1 en 4.2.2
- Wet educatie en beroepsonderwijs BES: Artikel 4.2.1 en 4.2.2

Deze plicht geldt reeds voor (adjunct-)directeuren, onderwijsgeevenden, voor personen die onderwijsondersteunende werkzaamheden uitvoeren en ook voor vrijwilligers die toezicht houden op leerlingen tijdens de middagpauze. De verplichting geldt ook voor bijvoorbeeld leerkrachten die zijn gedetacheerd via een uitzendbureau. Kortom: deze plicht geldt voor personen die voor (ondersteuning van) onderwijswerkzaamheden met kinderen werken. Dit is een beveiligingsmaatregel gericht op het voorkomen dat personen met een voor het beroep relevant strafrechtelijk verleden werkzaamheden met kinderen verrichten, en daarmee de kans dat misdrijven zich voordoen waar kinderen bij betrokken zijn te verkleinen. Medewerkers in het onderwijs hebben namelijk nauwe contacten met leerlingen, regelmatig ook in een één-op-één relatie.²

Voor VOG-aanvragen in de onderwijssector wordt bij de screening specifiek gekeken naar strafbare feiten gerelateerd aan machtsmisbruik, waaronder chantage, afpersing en/of zeden- en geweldsdelicten. Ook strafbare feiten gerelateerd aan toegang tot vertrouwelijke of gevoelige informatie kunnen bij de beoordeling worden meegewogen.

² <https://www.onderwijsinspectie.nl/onderwerpen/verklaring-omtrent-gedrag/vraag-en-antwoord/waarom-is-het-zo-belangrijk-dat-een-bestuur-controleert-of-medewerkers-een-vog-hebben>

De verplichte VOG-aanvraag geldt momenteel niet voor werknemers in particulier aanvullend onderwijs onder verantwoordelijkheid van het publiek gezag van scholen. Onder particulier aanvullend onderwijs moet worden verstaan activiteiten die worden aangeboden door particuliere aanbieders en een bijdrage leveren aan het onderwijsleerproces, zoals bijles, huiswerkbegeleiding, toets- of examentraining, extra ondersteuning bij specifieke leerbehoeften of studievaardighedentraining (dit is geen limitatieve opsomming). De beoogde wetwijziging is erop gericht om een VOG verplicht te stellen voor medewerkers in het aanvullend onderwijs werkzaam op scholen of onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag van de scholen.

Aanleiding voor de wijziging is dat de afgelopen jaren grote groepen minderjarigen gebruik maken van aanvullend onderwijs, onder meer voor private bijlessen, huiswerkbegeleiding of examentraining. Onderzoek uit 2019 in opdracht van het Ministerie van Onderwijs toont aan dat dit om 33% van de middelbare scholieren, en 25% van de scholieren in het basisonderwijs gaat.³ In een rapport van 2021 schrijft de Onderwijsraad dat deze vormen van onderwijs groeien en ook steeds meer met publiek bekostigd onderwijs verstrengeld raken.⁴

Personen werkzaam in het aanvullend onderwijs vervullen, naast het personeel op de scholen, voor een groot aantal leerlingen een rol in de schoolloopbaan. Medewerkers in het aanvullend onderwijs oefenen in toenemende mate vergelijkbare taken uit als medewerkers in het reguliere onderwijs, op een vergelijkbare kwetsbare doelgroep waarbij vergelijkbare risico's gelden. Het maatschappelijk belang dat personen werkzaam in schoolonderwijs verplicht over een VOG beschikken is dus in toenemende mate toepasbaar op personen werkzaam in het aanvullend onderwijs.

³ <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2019/10/14/aantal-scholieren-dat-bijles-krijgt-stabiel>

⁴ <https://www.onderwijsraad.nl/publicaties/adviezen/2021/12/07/publiek-karakter-voorop>

2 Persoonsgegevens

Categorie betrokkenen	Categorie persoonsgegevens	Persoonsgegevens	Type persoonsgegeven (gewoon, gevoelig, bijzonder, strafrechtelijk, identificatienummer)	Bron
Onderwijsgevend of ondersteunend personeel in het aanvullend onderwijs onder verantwoordelijkheid van bevoegd gezagen van scholen.	Werkgevergegevens, contactgegevens, gegevens betrokken bij VOG-procedure	NAW, geboortedatum, geboorteplaats BSN, werkgever, strafrechtelijke gegevens, incidenteel bijzondere persoonsgegevens, screening profiel ⁵ , emailadres, bankgegevens	Gewoon, Strafrechtelijk, Bijzonder, Identificatienummer	Werkgever, direct van betrokkene, DigID, openbare bronnen, justitiële documentatie

Deze DPIA ziet op een uitbreiding van de doelgroep waarvoor een VOG-plicht geldt. Het proces van de VOG-aanvraag is een zelfstandig reeds bestaand proces geregeld in de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens en blijft ongewijzigd, enkel de (verplichte) doelgroep wordt uitgebreid.⁶ Het proces rondom de aanvraag van de VOG, waar bijvoorbeeld ook de bevoegdheid in is geregeld voor het verwerken van het BSN, valt daarmee in beginsel buiten de scope van deze DPIA. Ter volledigheid zijn de betrokken persoonsgegevens en processen wel opgenomen.

⁵ <https://www.vog-loket.nl/faq/welke-screeningsprofielen-zijn-er/>

⁶ https://wetten.overheid.nl/BWBR0014194/2022-07-01/#Titeldeel2_Afdeling5_Artikel28

3 Gegevensverwerkingen

Gegevensverwerking	Persoonsgegevens
Aanmelden betrokkenen bij JUSTIS door werkgever ⁷	Naam, email (indien digitaal), adres (indien niet-digitaal), werkgever, screeningprofiel
Uitnodiging betrokkenen voor indienen verzoek bij Justis	Email (indien digitaal), adres (indien niet-digitaal)
Indienen verzoek door betrokkene bij JUSTIS	NAW, emailadres (indien digitaal), geboortedatum, BSN, werkgever, geboorteplaats, geboorteland, datum verzoek, profiel, betaalgegevens
Behandelen van verzoek van betrokkene door JUSTIS	NAW, emailadres, geboortedatum, BSN, werkgever, geboorteplaats, geboorteland, justitieel verleden, gegevens uit openbare bronnen, datum verzoek, screeningprofiel
Verstrekken van VOG of afwijzing verstrekking door JUSTIS aan betrokkene	NAW, datum verzoek, geboorteplaats, geboorteland, screeningprofiel
(optioneel en indien verstrekt): Fysieke controle en opname kopie VOG administratie werkgever	NAW, datum verzoek, geboorteplaats, geboorteland, screeningprofiel, kennis geen (relevant) strafrechtelijk verleden
(optioneel en verplicht indien verstrekt): Fysieke controle en opname kopie VOG administratie bevoegd gezag school ⁸	NAW, datum verzoek, geboorteplaats, geboorteland, screeningprofiel, kennis geen (relevant) strafrechtelijk verleden
(optioneel en indien verstrekt) Controle van opname kopie VOG in administratie bevoegd gezag door Inspectie van het Onderwijs	NAW, datum verzoek, datum controle, geboorteplaats, geboorteland, screeningprofiel, kennis geen (relevant) strafrechtelijk verleden
(verplicht indien verstrekt) Verwijderen van kopie VOG uit administratie bevoegd gezag school na verstrijken bewaartermijn (schooljaar van opname)	NAW, datum verzoek, geboorteplaats, geboorteland, screeningprofiel, kennis geen (relevant) strafrechtelijk verleden

⁷ In geval van een ZZP-constructie vervalt de rol van werkgever in deze DPIA en worden deze verwerkingshandeling direct door de betrokkene zelf verricht.

⁸ Het echtheidscertificaat van een VOG is alleen fysiek te controleren. Op de fysieke controle is de AVG niet van toepassing.

Verwerkingsdoeleinden

Beschrijf de doeleinden van de voorgenomen gegevensverwerkingen.

Voeg aanvullende informatie toe in het tekstveld.

Gegevensverwerking	Verwerkingsdoeleinde
Aanmelden betrokkenen bij JUSTIS door werkgever	Betrokkene in staat stellen om een verzoek bij JUSTIS in te dienen.
Uitnodigen/indienen verzoek	Indienen/afhandelen verzoek betrokkene
Behandelen van verzoek van betrokkene door JUSTIS	Indienen/afhandelen verzoek betrokkene. Wettelijk aan Justis toebedeelde taak.
Verstrekken van VOG of afwijzing door JUSTIS aan betrokkene	Indienen/afhandelen verzoek betrokkene. Wettelijk aan Justis toebedeelde taak.
Controle VOG en/of opnemen in administratie van (kopie) VOG betrokkene door werkgever	VOG kunnen controleren op echtheid. Bijhouden termijn verstrijken VOG, faciliteren nieuwe aanvraag, kennis opdoen welke medewerkers aan scholen beschikbaar kunnen worden uitgezonden.
Opname / verwijderen in administratie van kopie VOG betrokkene door bevoegd gezag school	Voldoen aan wettelijke plicht.
Controleren administratie door inspectie	Controleren van wettelijke plicht bevoegd gezag scholen.

4 Betrokken partijen

Naam partij	Rol partij	Functies/afdelingen	Persoonsgegevens
Werkgever	Verwerkingsverantwoordelijke	Leidinggevende/HR/administratief medewerkers	Aanvraagprocedure: email (indien digitaal) adres (indien niet-digitaal), screeningsprofiel. Kopie VOG: NAW, datum verzoek, geboorteplaats, geboorteland, profiel, kennis geen (relevant) strafrechtelijk verleden
JUSTIS	Verwerkingsverantwoordelijke	Enkel bevoegde medewerkers	NAW, emailadres, geboortedatum, BSN, werkgever, geboorteplaats, geboorteland, justitieel verleden, datum verzoek, profiel
Scholen	Verwerkingsverantwoordelijke	HR/administratief medewerkers	Kopie VOG: NAW, datum verzoek, geboorteplaats, geboorteland, profiel, kennis geen (relevant) strafrechtelijk verleden, datum controle school
Inspectie van het Onderwijs	Verwerkingsverantwoordelijke	Inspecteurs	Kopie VOG: NAW, datum verzoek, geboorteplaats, geboorteland, profiel, kennis geen (relevant) strafrechtelijk verleden, datum controle school

De aanvraag van een VOG verloopt, met uitzondering van een mogelijke ZZP-constructie, via de werkgever van betrokkene. Het bevoegd gezag van scholen wordt verplicht om voorafgaand betrokkene werkzaamheden uit mag voeren te controleren of betrokkene beschikt over een (recente) VOG.

Algemeen zal, uitgaande van een juiste toepassing van de wet, publiekelijk zijn af te leiden dat personeel werkzaam in aanvullend onderwijs onder bevoegd gezag van schoolbestuurders over een VOG beschikken, en dus geen relevant strafrechtelijk verleden hebben.

5 Belangen bij de gegevensverwerkingen

Betrokken Partij	Belangen
Betrokkene	Gewenste werkzaamheden mogen verrichten
Werkgever	Werknemer in dienst toepasbare opdrachten mogen verstrekken
School	Voldoen aan wettelijke plicht, creëren van veilige schoolomgeving
Justis	Wettelijk bevoegde instantie voor behandelen VOG-verzoeken
Inspectie van het Onderwijs	Beroepsinvulling conform wettelijke plicht

Naast bovenstaande direct betrokken partijen is de beoogde verwerking primair gericht op het behartigen van belangen van minderjarigen. Door de uitbreiding van de VOG-plicht wordt het minder aannemelijk dat personen met een relevant strafrechtelijk verleden werkzaamheden met kinderen verrichten, waarmee het risico op recidivegevallen met kinderslachtoffers afneemt. Dit vergroot de veiligheid van kinderen op scholen. Incidenten waar kinderen bij betrokken zijn hebben daarnaast ook een groot maatschappelijke impact, in het bijzonder wanneer sprake is van daders die eerder voor vergelijkbare handelingen zijn veroordeeld.

6 Verwerkingslocaties

Benoem in welke landen de voorgenomen gegevensverwerkingen plaatsvinden. Beschrijf het [doorgiftemechanisme](#) (bv. [adequaateitsbesluit](#)) dat van toepassing is wanneer verwerkingslocaties buiten de [Europese Economische Ruimte](#) bevinden. Voeg aanvullende informatie toe in het tekstveld.

De wetwijziging is gericht op het uitbreiden van de VOG-plicht voor doelgroepen. Het is niet gericht op het opnieuw evalueren van de huidige VOG aanvraagprocedure. Werkgevers, scholen en accountants zullen na de wetwijziging zelfstandig verantwoordelijk zijn voor een juiste AVG-conforme verwerking van kopie van de VOG, inclusief verplichtingen aangaande de verwerkingslocatie. Gelet op de aard der zaak valt echter niet te verwachten dat de betrokken verwerkingsverantwoordelijken de persoonsgegevens buiten de EER zullen verwerken.

7 Technieken en methoden van de gegevensverwerkingen

Beschrijf op welke wijze en met gebruikmaking van welke (technische) middelen en methoden de persoonsgegevens worden verwerkt. Benoem of sprake is van bijvoorbeeld (semi-) geautomatiseerde besluitvorming, profilering, een cloudoplossing of big data-verwerkingen en, zo ja, beschrijf waaruit dat bestaat.

Er is sprake van een evaluatie van persoonsgegevenskenmerken die (deels) geautomatiseerd plaatsvindt en gericht is op het voorspellen van toekomstig gedrag (kans op recidive). Hoewel de nadruk niet ligt op geautomatiseerde besluitvorming kan worden geconcludeerd dat aan de criteria van profilering wordt voldaan.

Justis beoordeelt de aanvraag aan hand van een screeningprofiel 60.⁹ Dit betekent dat wordt gekeken of betrokkenen afgelopen vier jaar strafbare feiten heeft gepleegd in één-op-één relaties of machtsmisbruik, waaronder bijvoorbeeld chantage, afpersing en/of geweldsdelicten. Voor zedenmisdrijven wordt teruggekeken voor een periode van 20 jaar. Strafbare feiten door aanvrager die buiten het screeningsprofiel vallen en/of volgens Justis geen verband houden met de beoogde functie vormen geen belemmering voor het verstrekken van een VOG.

⁹ <https://www.vog-loket.nl/faq/welke-screeningsprofielen-zijn-er/>

8 Juridisch en beleidsmatig kader

Benoem alle [wet- en regelgeving](#) en beleid met mogelijke gevolgen voor de voorgenomen gegevensverwerkingen. De AVG en de Richtlijn¹⁰ hoeven niet genoemd te worden. Voeg aanvullende informatie toe in het tekstveld.

Gegevensverwerkingen	Juridisch en/of beleidsmatig kader	Wetsartikelen
Onderwijswetten op basis waarvan VOG plicht/controlereeds geldt.	Onderwijswetten op basis waarvan VOG plicht/controlereeds geldt.	<ul style="list-style-type: none"> • Wet op het Primair Onderwijs: Artikel 3, 3a, 32, 34a en 45 • Wet op het Primair Onderwijs BES: Artikel 3, 4, 34 • Wet op de Expertisecentra: Artikel 3, 3a, 32 en 34a • Wet op het Voortgezet Onderwijs 2020: Artikel 7.3, 7.9, 7.37a • Wet Educatie en Beroepsonderwijs: Artikel 4.2.1 en 4.2.2 • Wet Educatie en Beroepsonderwijs BES: Artikel 4.2.1 en 4.2.2
Huidige VOG-wetgeving (blijft ongewijzigd)	Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens afdeling 5, Beleidsregels VOG-NP-RP 2022	Artikel 28-39d WJSG
Uitbreiding VOG-plicht	Diverse onderwijswetten	<ul style="list-style-type: none"> • Wet op het Primair Onderwijs: 34a • Wet op het Primair Onderwijs BES: 34a • Wet op de Expertisecentra: 34a

¹⁰ Richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad.

		<ul style="list-style-type: none">• Wet op het Voortgezet Onderwijs 2020: Artikel 7.3
--	--	---

9 Bewaartermijnen

Bepaal de [bewaartermijnen](#) van de persoonsgegevens aan de hand van de gegevensverwerkingen en de verwerkingsdoeleinden. Motiveer waarom deze bewaartermijnen niet langer zijn dan strikt noodzakelijk ten opzichte van de verwerkingsdoeleinden. Beschrijf wie toeziet op de bewaartermijn en de mogelijke vernietiging of archivering aan het einde van de bewaartermijn. Voeg aanvullende informatie toe in het tekstveld.

Gegevensverwerking	Verwerkingsdoeleinde	Categorie Persoonsgegevens	Bewaartermijn	Motivatie bewaar-termijn
Verstrekken (VOG) voor natuurlijke en rechtspersonen door Justis	Voldoen aan artikel 28-39 Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens	Gewoon, strafrechtelijk, bijzonder	5 jaar	Wettelijk vastgesteld
Opnemen van een kopie VOG door werkgever in de administratie	Bijhouden termijn verstrijken VOG, faciliteren nieuwe aanvraag, kennis opdoen welke medewerkers aan scholen beschikbaar kunnen worden gesteld.	Gewoon, strafrechtelijk	Ter beoordeling werkgever, maximaal 2 jaar na uitdienst	Conform AP uitgangspunt kan over het algemeen voor personeelsgegevens een bewaartermijn van 2 jaar nadat het dienstverband is beëindigd worden aangehouden. De verantwoordelijkheid voor het bepalen van specifieke bewaartermijnen is aan werkgevers. Andere constructies, bijvoorbeeld verwijdering na verstrijken geldigheidstermijn VOG, mogelijk.
Opnemen van een kopie VOG door bevoegd bestuur school in de administratie	Voldoen aan wettelijke plicht	Gewoon, strafrechtelijk	Einde schooljaar werkzaamheden betrokkene.	Voor personeel in het reguliere onderwijs moet het bevoegd gezag van scholen de VOG bewaren voor de periode dat de medewerker in dienst is, plus de controleperiode. Omdat betrokkene werkzaam in het aanvullend onderwijs doorgaans niet in dienst komen bij de scholen, vaak irregulier worden

				<p>ingezet (en dus vooraf vaak geen bekend einddatum is voor de werkzaamheden), maar wel regelmatig opdrachten voor dezelfde scholen verrichten, is gezocht naar een bewaartermijn die zo veel als mogelijk aansluit op de verplichting voor medewerkers in het reguliere onderwijs. Een kortere bewaartermijn is onwenselijk om steeds herhaalde controle/administratieve handelingen op eenzelfde school, en daarmee ook bijhorende risico's voor betrokkenen, te voorkomen. Een te lange bewaartermijn is onwenselijk om onnodige gegevensopslag te voorkomen.</p>
--	--	--	--	---

B. Beoordeling rechtmatigheid gegevensverwerkingen

10 Rechtsgrond

Bepaal op welke rechtsgronden de gegevensverwerkingen worden gebaseerd. Iedere rechtsgrond moet aan bepaalde voorwaarden voldoen, voeg in de toelichting op de rechtsgrond toe hoe aan deze voorwaarden wordt voldaan. Voeg aanvullende informatie toe in het tekstveld.

De rechtsgronden zijn:

- Toestemming
 - Voor toestemming is nodig dat deze op ondubbelzinnige wijze vrij wordt gegeven voor een specifieke verwerking. Licht toe hoe hieraan wordt voldaan.
- Noodzakelijk voor de uitvoering van de overeenkomst
 - Hier moet sprake zijn van een overeenkomst met de betrokkene, geef aan van wat voor overeenkomst sprake is.
- Wettelijke verplichting
 - Geef aan welke EU- of Nederlandse wetsbepalingen van toepassing zijn.
- Noodzakelijk om de vitale belangen van de betrokkene of een ander te beschermen
 - Hiervan kan sprake zijn wanneer iemands leven of gezondheid in gevaar is en die persoon niet in staat is om toestemming te geven.
- Taak van algemeen belang
 - Geef aan welke EU- of Nederlandse wetsbepalingen van toepassing zijn.
- Gerechtvaardigd belang
 - Deze grondslag is niet van toepassing op gegevensverwerkingen die worden uitgevoerd in het kader van de publieke taak van een overheidsorgaan.
 - Voor deze grondslag is een belangenafweging nodig, voeg deze toe aan de toelichting op de rechtsgrond.

Gegevensverwerking	Rechtsgrond	Toelichting op de rechtsgrond
(verplicht) aanvragen VOG aanvullend onderwijs onder bevoegd gezag scholen, inclusief controle.	Nieuwe wettelijke plicht.	Doel van de wetwijziging is een nieuwe wettelijke plicht te creëren.

11 Bijzondere persoonsgegevens

Het verwerken van [bijzondere](#) of [strafrechtelijke](#) persoonsgegevens is in principe verboden. Verwerking is pas mogelijk wanneer een [uitzonderingsgrond](#) van toepassing is. Beoordeel of een van de wettelijke uitzonderingen op het verwerkingsverbod van toepassing is. Bij verwerking van een nationaal identificatienummer, beoordeel of dit is toegestaan. Voeg aanvullende informatie toe in het tekstveld.

Gegevensverwerking	Type bijzonder persoonsgegeven	Uitzonderingsgrond
(verplicht) aanvragen VOG ondersteunend onderwijs op scholen, inclusief controle.	Strafrechtelijk, incidenteel bijzonder	<p>Het verwerken van strafrechtelijke gegevens is onderdeel van een VOG-aanvraag. Er wordt aangesloten op de bestaande procedure. Door de groep betrokkenen uit te breiden wordt dus ook de groep personen van wie strafrechtelijke gegevens verwerkt zullen worden uitgebreid.</p> <p>Bijzondere persoonsgegevens worden alleen incidenteel verwerkt waar dit binnen huidige screenprofielen past of indirect uit een aanvraag blijkt. Ook hier geldt dat wordt aangesloten op de huidige procedure.</p>

Noot: op pagina 9 staat vermeld dat naast strafrechtelijke persoonsgegevens ook bijzondere categorieën van persoonsgegevens en wettelijk identificerende persoonsnummers (BSN) worden verwerkt. Deze gegevens worden niet verwerkt door scholen of het ministerie van OCW, enkel door Justis.

12 Doelbinding

Als de persoonsgegevens voor een ander doel worden verwerkt dan oorspronkelijk verzameld, beoordeel of deze verdere verwerking [verenigbaar](#) is met het doel waarvoor de persoonsgegevens oorspronkelijk zijn verzameld. Voeg in het tekstveld de verenigbaarheidstoets en aanvullende informatie toe.

Gegevensverwerking	Persoonsgegevens	Doeleinde	Oorspronkelijk doeleinde

Betreft een nieuwe verwerking. Hergebruik van justitiële gegevens voor beoordeling van de VOG buiten scope DPIA. In dit geval schrijft de wet voor, voor welke doeleinden de gegevens gebruikt moeten worden. Er is geen sprake van een verdere verwerking van persoonsgegevens.

13 Noodzaak en evenredigheid

Beoordeel of de voorgenomen gegevensverwerkingen noodzakelijk en evenredig zijn voor het verwezenlijken van de verwerkingsdoeleinden.

Ga hierbij in ieder geval in op:

- a. Proportionaliteit: staat de inbreuk op de persoonlijke levenssfeer en de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen in evenredige verhouding tot de verwerkingsdoeleinden?
- b. Subsidiariteit: kunnen de verwerkingsdoeleinden in redelijkheid niet op een andere, voor de betrokkenen minder nadelige wijze, worden verwezenlijkt?

Proportionaliteit

Om de proportionaliteit te kunnen beoordelen moet gekeken worden naar de mate waarop de beoogde verwerking een inbreuk oplevert voor de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen. De inbreuk op de persoonlijke levenssfeer verschilt ten aanzien van twee groepen betrokkenen. Voor betrokkenen met een relevant justitieel verleden die als gevolg van deze wetswijziging geen VOG verklaring ontvangen zal de inbreuk zeer groot zijn. Dit zal namelijk beroepsuitsluiting tot gevolg hebben. Daar staat tegenover dat de beoogde maatregel juist specifiek gericht is op deze personen. Een VOG wordt niet verstrekt wanneer het relevant strafrechtelijk verleden de kans op recidive onaanvaardbaar hoog maakt. Een strafrechtelijk verleden wat niet relevant wordt geacht vormt geen belemmering om een VOG te kunnen ontvangen. Daarmee wordt een zwaarder maatschappelijk belang toegekend aan voorkoming van recidive. Het is voorspelbaar dat na invoering van de maatregel personen met een voor het onderwijs relevant strafrechtelijk verleden overstappen naar andere beroepsgroepen en de maatregel een preventieve maatregel zal vormen.

In het merendeel van de gevallen zal deze maatregel juist ook leiden tot persoonsgegevensverwerkingen van personen zonder een relevant strafrechtelijk verleden. Zo is in het tweede kwartaal van 2022 in slechts 0.18% van alle VOG-aanvragen afwijzend besloten.¹¹ Hoewel voor deze groep dit minder persoonlijk ingrijpend zal zijn levert dit ook voor deze groep personen een inbreuk in de persoonlijke levenssfeer op. Het is echter onmogelijk om maatregelen te treffen die enkel de personen treffen met een relevant strafrechtelijk verleden, juist omdat deze maatregel er op is gericht dergelijke personen via daartoe bevoegde instanties te kunnen filteren. De maatregel kan alleen effectief zijn wanneer de VOG-plicht voor een ieder gelijkwaardig geldt.

De VOG-procedure wordt ook breed gebruikt binnen Nederland, bij uiteenlopende beroepen. Ook voor vrijwilligers wordt het vaak gevraagd. In het onderwijs is het evenals niet nieuw. In die zin sluit het instrument goed aan bij de redelijke privacyverwachtingen van de betrokkene.

¹¹ <https://www.iustis.nl/producten/verklaring-omtrent-het-gedrag-vog/kwartaalcijfers-2022-vog-np-en-vog-voor-vrijwilligers>

Deze maatregel is voor de betrokkene ook prettig, hieruit kan hij of zij vertrouwen op zijn collega's, die ook gescreend zijn.

Subsidiariteit

Omdat de werkzaamheden van medewerkers in het aanvullend onderwijs steeds nauwer aansluiten bij werkzaamheden uitgevoerd door medewerkers in het regulier bekostigd onderwijs is er bewust gekozen zo veel als mogelijk aan te sluiten bij reeds geldende wet- en regelgeving, en niet een nieuw regime te creëren. Alternatieve manieren om het doel te bereiken zijn, juist ook gelet op de verwerking van strafrechtelijke persoonsgegevens, onwenselijk.

In aanvulling op bovenstaande geldt dat een VOG-verplichting voor werkzaamheden in het (reguliere) onderwijs reeds maatschappelijk wenselijk wordt bevonden. Verder zijn in de geldende VOG-procedure maatregelen genomen om de inbreuk voor betrokkenen zo veel als mogelijk te beperken. Zo is enkel Justis als overheidsorgaan bevoegd en geëquipeerd tot het beoordeling van VOG-verzoeken, screening door andere partijen wordt daarmee voorkomen. Daarnaast verloopt de communicatie over de aanvraag via Justis-betrokkene, en kan een werknemer bijvoorbeeld niet worden verplicht de werkgever te informeren over de redenen van het eventueel niet-ontvangen van een VOG.

14 Rechten van betrokkenen

Beschrijf de procedure waarmee invulling wordt gegeven aan de [rechten van de betrokkenen](#) en welke partij verantwoordelijk is voor de uitvoering van de procedure. Als de rechten van de betrokkene worden beperkt, beschrijf op grond van welke wettelijke uitzondering dat is toegestaan.

Betrokkenen rechten zijn geborgd in de reeds ingerichte en ongewijzigde procedures.

Werkgevers in het aanvullend onderwijs, scholen en accountants zullen, bij het verwerken van een kopie van de VOG daarnaast zelfstandig verantwoordelijk zijn voor het faciliteren van de rechten van betrokkenen.

C. Beschrijving en beoordeling risico's voor de betrokkenen

Beschrijf en beoordeel de risico's van de voorgenomen gegevensverwerkingen voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen. Houd hierbij rekening met de aard, omvang, context en doelen van de voorgenomen gegevensverwerkingen.

15 Risico's voor betrokkenen

Beschrijf en beoordeel de risico's van de gegevensverwerkingen voor de rechten en vrijheden van betrokkenen. Ga hierbij in ieder geval in op:

- welke negatieve gevolgen de gegevensverwerkingen kunnen hebben voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen, zoals het verbod op discriminatie;
- de oorsprong van deze gevolgen;
- de waarschijnlijkheid (kans) dat deze gevolgen zullen intreden;
- de ernst (impact) van deze gevolgen voor de betrokkenen wanneer deze intreden.

Gebruik voor de inschatting van de kans, impact en het risico de niveaus 'laag', 'gemiddeld' en 'hoog'. De kans wordt bepaald aan de hand van de formule kans x impact. Gebruikmaken van de bijbehorende kleuren is aan te raden.

Voeg aanvullende informatie in het tekstveld toe.

Beschrijving risico	Kans	Impact	Risico-inschatting
Gedwongen beëindiging beroep directe doelgroep	Laag	Hoog	Hoog
Gedwongen beperking beroep directe doelgroep	Laag	Laag	Laag
Beperking beroep indirecte doelgroep	Laag	Laag	Laag
Risico op stigmatisering van personen	Gemiddeld	Hoog	Hoog
Datalekken (opslag bij meerdere verwerkingsverantwoordelijken)	Laag	Gemiddeld	Gemiddeld

Gedwongen beëindiging beroep betrokkenen.

De wetwijziging beoogt een extra kwalificatie op te leggen aan personen die werkzaam zijn in aanvullend onderwijs op scholen. Dit betekent dat de wetwijziging tot gevolg kan hebben dat personen die niet aan deze kwalificatie voldoen beperkt kunnen worden in het uitoefenen van hun beroep. Dit is een beperking van het grondrecht op vrije arbeidskeuze, wat geregeld is in artikel 19 lid 3 van de Grondwet.

De kans dat dit zich voor zal doen wordt ingeschat als laag, de maatregel is gericht op een mogelijk zeer beperkte doelgroep. Er zijn geen cijfers bekend specifiek voor de onderwijssector, maar in het tweede kwartaal van 2022 is in slechts 0.18% van alle VOG-aanvragen afwijzend besloten.¹²

Wel is het voorstelbaar dat er individuen zijn die in de sector van aanvullend onderwijs op scholen werkzaam die niet aan deze nieuwe eis voldoen, dan wel

¹² <https://www.iustis.nl/producten/verklaring-omtrent-het-gedrag-vog/kwartaalcijfers-2022-vog-np-en-vog-voor-vrijwilligers>

kunnen voldoen. Dat geldt te meer omdat deze eis niet van toepassing was ten tijde van het toetreden tot dit beroep door deze individuen.

Een gedwongen beroepsstop zal voor betrokkenen uiterst ingrijpend zijn. Een gedwongen beroepsstop kan leiden tot een ingrijpende wijziging in de economisch en sociale positie van betrokkenen. Een beperking is dan ook alleen mogelijk in geval van een zwaarwegend algemeen belang.

Een dergelijk belang wordt gevonden in het feit dat de personen die niet aan de nieuwe eis van een VOG-verklaring kunnen voldoen juist de personen zijn waar deze plicht voor in het leven wordt geroepen. Een negatief besluit op een VOG-aanvraag houdt in dat naar het oordeel van Justis het relevant strafrechtelijk verleden van betrokkenen gepaard gaat met een onaanvaardbaar risico op recidive, met ook risico op kinderslachtoffers.

Gedwongen beperking toekomstig beroep betrokkenen.

Ook voor een groep personen die niet reeds werkzaam zijn in het aanvullend onderwijs op scholen geldt dat door invoering van de wet een beperking is op het recht op vrije beroepskeuze. Dit risico ziet specifiek om personen die (nog) niet reeds werkzaam zijn in deze sector, maar niet over VOG-verklaring kunnen beschikken vanwege een relevant strafrechtelijk verleden. Voor deze groep gelden grotendeels vergelijkbare overwegingen als voor het eerdergenoemde risico. De wetswijziging is specifiek gericht op het weerhouden dat dergelijke personen in de sector werkzaam raken, omdat de kans op recidive onaanvaardbaar hoog wordt ingeschat. De risico-inschatting valt lager uit ten opzichte van eerdergenoemd risico omdat het niet om een huidige beroepsuitoefening gaat en daarmee de impact van een eventuele aantasting van de economische en sociale situatie van personen minder ingrijpend zal zijn.

Beperking beroep indirecte doelgroep

De wetswijziging zal niet alleen invloed hebben op personen die bij een eventuele VOG-aanvraag een negatief besluit zullen ontvangen. Immers, het is enkel mogelijk om deze personen te filteren door te verplichting aan iedereen die dergelijke werkzaamheden wenst te verrichten op te leggen. Dit betekent dat de wetswijziging ook van invloed zal zijn op, en leidt tot persoonsgegevensverwerkingen van, personen wiens mogelijk strafrechtelijk verleden niet resulteert in een onaanvaardbaar verhoogd risico tot recidive.

Dit ziet bijvoorbeeld op de economische kosten van een VOG-aanvraag. Een VOG-aanvraag kost momenteel €33,85.¹³ Deze kosten zullen, tenzij een (eventueel) werkgever de kosten wenst te vergoeden, in beginsel voor rekening komen van de werknemer. Volgens het Consortium aanvullend onderwijs wordt aanvullend onderwijs in veel gevallen verzorgd door studenten of vrijwilligers.¹⁴ Deze kosten kunnen, speciaal voor deze groep personen die vaak over minder economische middelen kunnen beschikken, van invloed zijn op de beroepskeuze.

¹³

¹⁴ <https://gelijkekansenvooreendiversejeugd.nl/wp-content/uploads/2019/10/Aanvullend-onderwijs-in-Nederland.pdf> p10

Naast de extra kosten kunnen ook overige aspecten van een VOG-aanvraag een drempelverhogende werking hebben. Zo is op het moment van schrijven de wachttijd voor een VOG-besluit 1-4 weken, maar geeft Justis aan dat dit soms langer kan duren.¹⁵ Om de werkzaamheden te mogen verrichten dient te medewerker over een VOG te beschikken. Dit betekent dat de een potentieel medewerker onder omstandigheden de gewenste werkzaamheden pas na enkele weken mag uitvoeren. Een dergelijk drempelverhogende aspect voor het beroep kan een ontmoedigende werking hebben.

Risico op stigmatisering van personen

In het geval dat een betrokkene geen VOG overhandigt kan dit een, mogelijk onterechte, stigmatiserende werking hebben. Het niet overhandigen kan verschillende oorzaken hebben, zoals een mogelijk beschikbaarheidsincident bij de aanvraag, een verzoek wat langer duurt dan verwacht, een werknemer de kosten van een VOG niet wenst te betalen, een werknemer de VOG verlaat aanvraagt etc., en hoeft niet gelegen te zijn in het feit dat betrokkene een relevant strafrechtelijk verleden heeft. Wanneer dit (onterecht) wel wordt vermoed levert dit een risico op voor de rechten en vrijheden van betrokkenen. Een (onterechte) kwalificatie van een strafrechtelijk verleden dat betrekking kan hebben op misdrijven met kinderen ligt maatschappelijk zeer gevoelig.

Dit risico geldt in het bijzonder voor personen die momenteel werkzaam zijn in het aanvullend onderwijs. Van personen die na de aankondiging van de VOG-plicht besluiten te stoppen met de beroepsuitoefening kan, mogelijk ook terecht, worden vermoed dat de VOG-verplichting hieraan ten grondslag ligt en de medewerker een relevant strafrechtelijk verleden heeft. Hoewel het wel beoogd is dat deze personen niet langer werkzaamheden in het aanvullend onderwijs onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag van scholen mogen vervullen is het niet de bedoeling dat de omgeving van deze persoon op de hoogte raakt van de reden hiertoe.

Datalekken (opslag bij veel verwerkingsverantwoordelijken)

De wetwijziging heeft als resultaat dat een kopie van de VOG verwerkt kan worden door Justis, werkgevers, scholenbesturen en accountants. Het is niet ongebruikelijk dat werkgevers in het aanvullend onderwijs meerdere scholen bedienen. Dat betekent dat een kopie van een VOG in de administratie van diverse verwerkingsverantwoordelijken opgenomen kan worden, en betrokkenen steeds afhankelijk zijn van beveiligingsmaatregelen van diverse partijen. Algemeen geldt dat hoe meer gegevensstromen hoe groter het risico op incidenten, en daarmee op een inbreuk op de rechten en vrijheden van betrokkenen.

¹⁵ <https://www.justis.nl/producten/verklaring-omtrent-het-gedrag-vog/aanvragen>

D. Maatregelen en restrisico's

In onderdeel D wordt gezien welke maatregelen kunnen worden getroffen om de in onderdeel C erkende risico's te voorkomen of te verminderen.

Welke maatregelen in redelijkheid worden getroffen is een belangenafweging van de wetgever of verwerkingsverantwoordelijke. Voor dit onderdeel van de DPIA is in het bijzonder expertise over informatiebeveiliging belangrijk.

16 Maatregelen

De hieronder geïdentificeerde risico's zijn niet wezenlijk te onderscheiden van de risico's die bij bestaande gebruiken met de VOG spelen, die zullen nagenoeg overeenkomen. In de huidige wettelijke bepalingen omtrent de VOG is hier reeds rekening mee te houden. Gelet hierop lijkt er minder noodzaak om aanvullende maatregelen te treffen om de resterende restrisico's te mitigeren. Het informeren van scholen kan wel effectief zijn.

Risico	Maatregelen	Resterend risico en risico-inschatting	Beheerder van maatregelen
Gedwongen beëindiging beroep betrokkenen.	Geen	Hoog	x
Gedwongen beperking toekomstig beroep betrokkenen.	Geen	Gemiddeld	x
Beperking beroep indirecte doelgroep	Gerichte vrijstelling VOG-verklaringen	Laag	*
Risico op stigmatisering van personen	Reguliere wetstraject, bestaande communicatie	Laag	*
Datalekken (opslag bij veel verwerkingsverantwoordelijken)	Te nemen door verwerkingsverantwoordelijken	Gemiddeld	x

*maatregelen als onderdeel van huidige VOG-procedure.

Gedwongen beëindiging beroep betrokkenen.

Er worden bewust geen maatregelen genomen. Dit is een beoogd en geaccepteerd gevolg van de wetswijziging.

Gedwongen beperking toekomstig beroep betrokkenen.

Er worden bewust geen maatregelen genomen. Dit is een beoogd en geaccepteerd gevolg van de wetswijziging.

Beperking beroep indirecte doelgroep*

De kosten van een VOG aanvraag zijn met €33,85 per aanvraag relatief beperkt. Een werkgever kan kiezen deze kosten voor de werknemer te vergoeden. Sinds 1 januari 2020 geldt dat een VOG aanvraag onder de gerichte vrijstellingen werkkostenregeling valt. Hiermee wordt het vergoeden van de aanvraag door de werkgever gestimuleerd, omdat het vergoeden niet langer ten koste gaat van de vrije ruimte van werkgevers.¹⁶ Daarmee wordt de economische last voor betrokkenen zo laag mogelijk gehouden. Om het aantal aanvragen wat gedaan moet worden beperkt te houden mag de VOG op het

¹⁶ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/inkomstenbelasting/vraag-en-antwoord/werkkostenregeling-wkr>

moment van controle uiterlijk zes maanden oud zijn, en blijft de verklaring na controle voor de rest van het schooljaar geldig. Bij Justis is mede daardoor niet de verwachting dat er boven verwachting meer aanvragen gedaan zullen worden. Er is bewust niet gekozen voor een additionele kostenvergoeding, zoals wel voor vrijwilligers kan gelden, om zo dicht mogelijk aan te sluiten bij reeds geldende verplichtingen in het onderwijs.

Risico op stigmatisering van personen

Na de aanmelding van de aanvraag door de werkgever verloopt de correspondentie over de VOG exclusief via Justis en de betrokkene. De werkgever of schoolbestuur zal dus nooit door Justis geïnformeerd worden over het strafrechtelijk verleden van een betrokkene.

Voor nieuwe medewerkers in de beroepsgroep geldt dat de kans op stigmatisering afneemt naar mate de tijd en bekendheid dat er een VOG-plicht geldt toeneemt. Het is immers onwaarschijnlijk dat iemand met een relevant strafrechtelijk verleden, wetende dat een VOG-verplicht voor een beroep geldt, alsnog voor dit beroep kiest. Maatregelen om bekendheid te genereren zijn tevens onderdeel van het wetgevingstraject. Zo zal er een open consultatie zijn van de wet, een aankondiging in de Staatscourant en een aankondigingsperiode voorafgaand de wet in werking treedt. Ook kunnen we via informatievoorziening op rijksoverheid en nieuwsbrieven vanuit OCW en raden hier kenbaarheid aangeven.

De maatregelen die onderdeel zijn van het wetgevingstraject zijn ook de belangrijkste risicomitigerende maatregel voor huidig personeel in het aanvullend onderwijs die niet over een VOG kunnen beschikken. De wetswijziging is gericht op het voorkomen dat dergelijke personen werkzaamheden (blijven) verrichten met kinderen, maar het is niet wenselijk dat bij een beroepsstop de omgeving van deze persoon wordt geïnformeerd over de achterliggende redenen. Bij een korte periode tussen aankondiging en afdwingbaarheid van de wet zou dit risico toenemen. De wet wordt beoogd per 1 januari 2024 in te gaan.

Datalekken (opslag bij veel verwerkingsverantwoordelijken)

De verantwoordelijkheid voor een juiste omgang met persoonsgegevens, inclusief maatregelen ter voorkoming van datalekken, ligt bij de verwerkingsverantwoordelijken. Voor scholen en accountants geldt dat deze instellingen gewend zijn om op een veilige manier met VOG-verklaringen om te gaan, de verplichting geldt al voor een groot deel van het eigen personeel. Additionele maatregelen gericht op deze groep verwerkingsverantwoordelijken wordt daarom niet noodzakelijk geacht.
